

βλεφαρίδα ἡ, λόγ. σύνθηθ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *βλεφαρίς*.

Ἡ τρίχα ἢ φυομένη εἰς τὸ χεῖλος τοῦ βλεφάρου. *ματόκλαδο, ματοτσίνουρο*.

βλέφαρο τό, *βλέφαρον* Πόντ. *βλέφαρο* κοιν. *βλέφαρον* βόρ. *ιδιώμ.* *γλέφαρον* Κύπρ. Πόντ. *γλέφαρο* πολλαχ. *γλέφαρον* πολλαχ. βόρ. *ιδιωμ.* *γλέφαρο* Μέγαρ. *γλέφαρον* Μακεδ. Σάμ. *γλέφαρον* Μακεδ. *βλέφαρο* Εὐβ. (Κάρυστ. Πλατανιστ.) *βλέφαρον* Θεσσ. *φλέβαρο* Ἀθῆν. (παλαιότ.) *γλέφαρους* ὁ, Θράκ. (Αἰν. Μάδυτ. Μαρών.) Μακεδ. (Σέρρ. Χαλκιδ.) κ. ἄ. *γλέφαρους* Θεσσ. Σάμ. *ἀγλέφαρους* Εὐβ. (Ἄκρ. Ψαγν.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) *ἀγλέφαρους* Θεσσ. *ἀγκλέφαρους* Μακεδ. (Ἄρν.) *ἀγκρέφαλους* Μακεδ. (Χαλκιδ.) *κλέφαρος* Μέγαρ. *ἀβλέφαρος* Εὐβ. (Αὐλώναρ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *βλέφαρον*, παρ' ὃ καὶ Δωρ. *γλέφαρον*. Διὰ τὸ *γλέφαρο*, *βλέφαρο* ἰδ. γράμμα **β 5 α** καὶ **4**.

1) Δερματομυώδης πτυχή ἀποτελοῦσα κινητὸν παραπέτασμα πρόσθεν τοῦ βολβοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ κοιν. καὶ Πόντ.: Ποίημ.

Ἔχω τὰ μάτια δλάνοιχα καὶ δὲ σὲ βλέπ' ὁ μαῦρος, μού κόψανε τὰ βλέφαρα ἐπὲς μὲ τὸ μαχαίρι καὶ μού τὰ σκοτιδίασανε μὲ σίδερο ἀναμμένο

ΑΒαλαωρ. Ἔργ. 2, 107. **β**) Μεταφ. ἡ ἔκφρασις τῶν ὀφθαλμῶν Κέρκ.: *Κατάλαβα τὴν ὄρεξί του ἀπὸ τὸ βλέφαρό του*. 2) Συνεκδ. τὸ μέτωπον Ἀθῆν. (παλαιότ.) Εὐβ. (Ἄκρ. Αὐλώναρ. Κάρυστ. Κουρ. Ὄρ. Στρόπον.) Ἡπ. Θεσσ. (Ἄλμυρ. Ζαγορ. Ὀλυμπ. κ. ἄ.) Θράκ. (Αἰν. Μάδυτ. Μαρών.) Ἰμβρ. Μακεδ. (Ἄρν. Βελβ. Θεσσαλον. Σέρρ. Χαλκιδ. κ. ἄ.) Μέγαρ. Σκῦρ. Στερελλ. (Ἀράχ. Εὐρυταν.) κ. ἄ.: *Φύτρονοι ἕνα κέρατου 'ς τὸν γλέφαρον τ' ἀπ' πάν' ἀπ' τοῦ φρύ' τ' (ἐκ παραμυθ.) Αἰν. || Φρ. τὸ 'χου γγαλί ἢ παστρικὸ τοῦ γλέφαρου μ' (δὲν δύναται κάνεις νὰ μὲ ψέξη διὰ κακὴν προᾶξιν) Ἀράχ. Τὸν γλέφαρον μ' εἶνι παστρικὸ (συνών. τῆ προσηγουμένη) Ἰμβρ. Ἔχ' τ' ἀστέρ' 'ς τὸν γλέφαρον (εἶναι εὐδιάκριτος) Ἄλμυρ. || Ἄσμ.*

Ἔχει τὸν γλέφαρον πλατὺ | σὰν ἕνα Τούρκικον χαρτί Χαλκιδ. 3) Ἡ κορυφή τῆς κεφαλῆς Σάμ. 4) Τὸ λίθινον ἐπιστύλιον θύρας ἢ παραθύρου Πελοπ. (Λακων. κ. ἄ.) Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γλέφαρο* καὶ ὡς τοπων. Νάξ. (Φιλότ.)

βλέψι ἡ, Κέρκ. Λευκ. — Λεξ. Βλαστ. 388 Δημητρ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. *βλέψις*.

1) Ὅρασις Λευκ. — Λεξ. Βλαστ. Δημητρ.: *Ἔχασε τὴ βλέψι του Λευκ. Ἀδυνάτισε ἢ βλέψι του αὐτόθ.* **β**) Βλέμμα Κέρκ.: *Ἔχει μὰ βλέψι ποῦ σὲ σκιάζει. Συνών. μάτι.* 2) Ὅψις Κέρκ.: *Ἡ βλέψι του δὲ μ' ἀρέσει, μού 'κάζεται ποῦ εἶναι ἀνίμπορος (μοῦ 'κάζεται ἀντὶ μοῦ εἰ- κάζεται = νομίζω, μοῦ φαίνεται).*

βλέψιμο τό, Λεξ. Βλαστ. 388 *γλέψ'μον* Μακεδ. (Βλάστ.)

Ἐκ παλαιοῦ ἀμαρτ. οὐσ. *βλέψιμον* παρὰ τὸν ἀόρ. *ἔβλεψα* τοῦ *βλέπω*. Ὁ τύπ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Τὸ νὰ βλέπη τις ἐνθ' ἄν.: Φρ. *Τρανὸ γλέψ'μον* (ὅταν βλέπουν οἱ συμπέθεροι διὰ πρώτην φορὰν ἐπισήμως παρουσιαζομένην τὴν νύμφην) Βλάστ. *Συνών. κοίταγμα, ξάνοιγμα*.

βλημίδιν τό, Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Κερασ.) *βλημίδ'* Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) *φλημίδ'* Πόντ. (Λιβερ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βλημίν* κατὰ τύπ. ὑποκορ. διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — *ίδιν*.

Ὁ δακτυλιόλιθος ἐνθ' ἄν.: *Ἡπάστριμα κ' ἔκαμά του βλημίδιν* (τὸ ἔκαθάρισα καὶ τὸ ἔκαμα νὰ λάμπη ἀπὸ τὴν καθαριότητα, ὅπως λάμπει ὁ λίθος τοῦ δακτυλίου) Λιβύσσ. *Συνών. βλημίν*.

βλημίν τό, Πόντ. (Χαλδ. κ. ἄ.) *βλεμίν* Πόντ. (Οἶν.) *βλεμί* Πόντ. (Σινώπ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *βλημα* κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὴν ὀνομαστικὴν.

1) *Βλημίδιν*, ὁ ἰδ., Πόντ. (Οἶν. Χαλδ. κ. ἄ.) **β**) Μετων. ὁ ἀπαστράπτων ἐκ καθαριότητος ὡς ὁ δακτυλιόλιθος Πόντ. (Σινώπ.) 2) Ἡ σφενδόνη τοῦ δακτυλίου Πόντ. (Οἶν.) 3) Ἐξάνθημα τοῦ ὀφθαλμοῦ Πόντ. (Σινώπ.)

βληχιάζω Θήρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. *βληχιάζω*. Ὁ μεταπλασμός κατὰ τὸ *βραχνιάζω*.

1) *Βληχῶμαι*, ἐπὶ προβάτων. 2) *Γίνομαι βραχνός*: || Ἄσμ.

Μὴ μοῦ παραπονεύσετε, γιατί εἶμαι βληχιασμένος, ἦμα νερὸ τοῦ πηαδοῦ κ' ἠβλήχισα' ὁ καημένος. *Συνών. βραχνιάζω*.

βληχον τό, Ἰκαρ. *βληχα* ἢ, Ἰκαρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *βληχνον*.

Τὸ φυτὸν πτέρεις.

βληχωνάκι τό, ἀμαρτ. *γληφωνάκι* ΓΚαμπούρογλ. Ἀναδρομάρ. 100 καὶ 107 — Λεξ. Βλαστ. 461. *γληφωνάτσι* Ἀθῆν. (παλαιότ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βληχώνι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. — *άκι* κατὰ τύπ. ὑποκοριστικόν.

Ὁ ἄγριος ἠδύοσμος.

βληχωνεᾶ ἡ, ἀμαρτ. *γληφωνεᾶ* Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βληχώνι* κατὰ τὰ ἄλλα εἰς -εᾶ ὀνόματα φυτῶν.

Βληχώνι, ὁ ἰδ.

βληχώνι τό, ΠΓεννάδ. 409 — Λεξ. Μ'Εγκυκλ. Βλαστ. 461 *βληχούνι* Εὐβ. (Κουρ. Ὁξύλιθ. Ὄρ.) Κάρπ. Σκῦρ. κ. ἄ. — ΠΓεννάδ. 409 — Λεξ. Μ'Εγκυκλ. *βληχούν'* Στερελλ. (Ἀράχ.) *βλεχούνι* Πελοπ. (Πάτρ.) *βλοχών'* Πόντ. (Τραπ.) *βλουχούν'* Θράκ. (Αἰν.) *γληφώνιν*

(Κύπρ. Γερμασ. κ. ά.) γληφώνι Ρόδ. Σύμ. κ.ά. — ΠΓεννάδ. 409 γληχώνιν Κύπρ. γληχούνι ΠΓεννάδ. 409 γληχούν' Θράκ. (Αίν.) γλεχούνι Σίφν.

Έκ του μεταγν. ούσ. βλήχων, παρ' ο και γλήχων. Πβ. ΜΣτεφανίδ. Όρολογ. Δημώδ. 1, 8.

Το φυτόν ήδύοσμος ο γλήχων (mentha pulegium) της τάξεως των χειλανθών (labiatae), βότανον λαϊκόν κατά της δυσπεψίας και των κωλικών (πβ. Γεωπον. 12, 33 «γλήχων πέψεως έστιν εργάτης») ένθ' άν.: Παροιμ. φρ. Η μέλισσα πίασε καρπόν πουθάνω 'ς το γληφώνιν (είρων. διά την βαρείαν όσμήν του βλήχωνος). Συνών. βρωμοδρόσμος. [**]

* βληχωνία ή, βληχουρία Εϋβ. (Κύμ. Όξύλιθ.)

Έκ του ούσ. βληχώνι.

Τα πολλά τέκνα (έκ μεταφορās των πυκνοτάτων υπογειών βλαστών του φυτού).

βληχωνόλαδο τό, άμάρτ. γληφωνόλαδο Ρόδ. κ. ά. γληφωνόλαδο Ρόδ.

Έκ των ούσ. γληχώνι, παρ' ο και γληφώνι, και λάδι.

Έλαιον άπεσταγμένον από το φυτόν βληχώνι. Συνών. βληχωνόνερο.

βληχωνόνερο τό, άμάρτ. γληφωνόνερο Ρόδ. γληφώνερο Ρόδ.

Έκ των ούσ. βληχώνι, παρ' ο και γληφώνι, και νερό. Το γληφώνερο κατ' άνομ.

Βληχωνόλαδο, ο ιδ.

βληχωνόρρακο τό, άμάρτ. βληχουνόρρακο Κάρπ.

Έκ των ούσ. βληχώνι και ρακί.

Ρακί άπεσταγμένον από το βληχώνι.

βλίτο τό, βλίτον Ίκαρ. Κάρπ. Πόντ. (Οίν.) βλίτο κοιν. βλίτο Πόντ. (Άμισ.) βλίτον βόρ. ιδιόμ. βλέτ-το Κάρπ. βλίτρο Ζάκ. Ήπ. Ίθάκ. Κέρκ. (Άργυράδ.) Κεφαλλ. Παξ. Πελοπν. (Μεσσ.) κ. ά. — ΠΓεννάδ. 199. — Λεξ. Περίδ. Βλαστ. 447 και 450 Δημητρ. βλίτρον Ήπ. (Ζαγόρ. κ. ά.) Θεσσ. Θράκ. (Σουφλ.) Μακεδ. Βελβ. Βέρ. Κοζ. Σισάν.) κ. ά. βλιότρο Ήπ. γλίnton Κύπρ. γλίτον Λέσβ. βλίτος ο, Κύθηρ. βλίτος Πόντ. (Άμισ.) βλίτους Θράκ. γλίτος Κύπρ. γλίτρος Κρήτ. αβλιτα Τσακων. βλίτα ή, Σύμ. βλίτη Θήρ.

Έκ του άρχ. ούσ. βλίτον. Διά την ανάπτυξιν του ρ εις τον τύπ. βλίτρο ιδ. ΦΚουκουλ. έν Αθηνά 29 (1917) Λεξικογρ. Άρχ. 85. Ό τύπ. αβλιτα έκ του πληθ. τα βλίτα διά του μεταβατικού τύπ. βλίτας.

Είδη του φυτικού γένους άμαράντου (amarantus) της τάξεως των άμαραντώδων (amarantaceae) και ιδίως άμαράντον το βλίτον (amarantum bletum) έκ των κοινών άγριολαχανικών δύο ποικιλιών, ήτοι με φύλλα τεφροπράσινα ή ύπερυθρίζοντα κοιν. και Πόντ. (Άμισ. Οίν.) Τσακων.: Φρ. Τρώει βλίτα (έπί του εύήθους, δι' ο πβ. και το άρχ. βλιτομάμας = εύήθης) πολλαχ. Είναι χαζός άν τα βλίτα Εϋβ. || Παροιμ.

Άνάθεμα τα βλίτα | και ποϋ τα κάνει πίττα

(το βλίτον θεωρείται ως εύτελές έδώδιμον φυτόν) πολλαχ.

Δόξα να χοννε τα βλίτα | ποϋ φτειασε κ' ή χήρα πίττα (είρωνικώς ως ή προηγουμένη) Πελοπν. (Άργ.) Συνών. άτσιγγανάκι 2. Πβ. άγριόβλιτο. Η λέξις υπό τον τύπ. Βλίτος και ως παρων. Κύθηρ. [**]

βλίτος - βλίτος μόρ. Πόντ.

Λέξις πεπονημένη.

Λέγεται προς δήλωσιν ήχου, όστις παράγεται, όταν ρίπτη τις έντός ύγρών πράγμα τι ή μασσά μαστίχην κτ. Πβ. βλάτσα - βλούτσα.

βλίτσα ή, Μακεδ. (Σισάν.)

Λέξις πεπονημένη. Πβ. βλάτσα - βλούτσα.

Το κατερρυπώμενον πράγμα (κυρίως το προπηλακισμένον): Φρ. Μ' έκαμι βλίτσα (με κατερρύπανε).

βλιτσίνι τό, Λεξ. Έλευθερουδ. Μ' Έγκυκλ.

Άγνώστου έτύμου.

1) Το φυτόν Ιρις ο ψευδάκορος (iris pseudacorus) της τάξεως των ιριδωδών (iridaceae) Λεξ. Έλευθερουδ.

2) Το φυτόν κρίνον το Γερμανικόν (iris Germanica) της τάξεως των ιριδωδών Λεξ. Μ' Έγκυκλ.

βλόγα ή, εύλόα Νάξ. βλόγα Εϋβ. (Πλατανιστ.)

Θήρ. Θράκ. (Κασταν.) Κρήτ. Μήλ. Πάρ. Τήν. Φολέγανδρ. κ. ά. — Λεξ. Βλαστ. 410 βλόα Άνδρ. Θήρ. Κύθν. Μύκ. Πάρ. Σίφν. κ. ά.

Έκ του ρ. βλογώ. Ίδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,76.

Η θρησκευτική τελετή του γάμου, ή στέψις ένθ' άν.: Ήτυχα 'ς τη βλόγα του δείνα Κρήτ. || Άσμ.

Το Μά' άρραβωνιάζεται, το Μάι βλόγα κάνει Κρήτ.

Άς είναι καλορρίζικα κς ας είν' καλή ή ώρα, ή Παναγιά και ο Χριστός να είναι μέσ' 'ς τη βλόγα Κασταν.

Πές μου, να ζήσ, 'ερόντισσα, προφταίνω 'ς την εύλόα, προφταίνω και 'ς τα στέφανα, 'ς την πρώτη άρρεβώνα; Νάξ. Συνών. βλόγημα 2, βλόγησι 2, βλογήσι, βλογίδι 2, στεφάνωμα, στεφάνωσι.

βλογεύω Καππ. (Σιλ.)

Έκ του ούσ. βλογιά.

Γεννώ (έκ της έννοίας ότι ή γέννησις τέκνου είναι εύλογία, εύτυχία διά την οικογένειαν): Νύφ' μας βλόγεψεν.

βλογή ή, Θράκ. (Φανάρ.)

Έκ του ρ. βλογώ.

Εύλογία: Ό σκύλλος έχει βλογή κ' είναι καλό να τον δίν' ο καθένας ψωμί. Συνών. βλογιά.

βλόγημα τό, εύλόγημαν Πόντ. (Κολων.) εύλόεμαν Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ά.) εύλόγημα Νάξ. βλόγημα σύνηθ. βλόγημα Καππ. (Σιλ.) Κρήτ. Μέγαρ. Μεγίστ. Πάρ. Σαλαμ. κ. ά. βλόγημα Καλαβρ. (Μπόβ.) βλόγ'μα βόρ. ιδιόμ. βλόγημα Εϋβ. εύλόεμαν Πόντ. (Τραπ.)

Έκ του ρ. βλογώ. Η λ. και παρὰ Σομ. Ό τύπ. εύλόεμαν έκ του εύλοίζω παρὰ το βλογώ.

1) Εύλογία έν τη εκκλησιαστική έννοία Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Κολων. Τραπ. Χαλδ.) — Λεξ. Δημητρ.: Άσ' ση Χριστοϋ τ' εύλόγημαν έχρυσώθεν το νερόν (έκ παραμυθ.) Κολων. || Παροιμ. Για νερό ποϋ σάπισε δε φειλά το βλόγημα (έπί κακού άνεπανορθώτου) Λεξ. Δημητρ. 2) Συνήθως κατά πληθ. βλόγα, ο ιδ., σύνηθ. και Καππ. (Σιλ.): Καλά βλογήματα! (εύχή) σύνηθ. Λήγονρα βλογήματα Στερελλ. (Άράχ.) || Άσμ.

Πέρασα κανάλι κς άγρια κύματα

για να ρθω 'ς τη χαρά σας και τα βλοήματα

Πάρ.

* βλογημία ή, βλοσημία Καλαβρ. (Μπόβ.)

Έκ του ρ. βλογώ κατά το αντίθετον βλαστημία.

Εύλογία. Συνών. βλόγημα 1, βλογιά.

